

Pagrindinės teisės - Škotija

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas: [en](#).

Nacionalinės žmogaus teisių institucijos

Ombudsmenas

Specializuotosios žmogaus teisių organizacijos

Kita

Nacionalinės žmogaus teisių institucijos

Toliau nurodytos institucijos gali suteikti konsultaciją konkrečiu jums rūpimu klausimu.

1. Lygybės ir žmogaus teisių komisija (*Equality and Human Rights Commission*)

Lygybės ir žmogaus teisių komisija yra Škotijos, Anglijos ir Velso nacionalinė lygybės įstaiga, kuri kovoja su diskriminacija ir skatina lygybę devyniais 2010 m. Lygybės įstatymo ginamais pagrindais – amžiaus, negalios, lyties, rasės, religijos ir įsitikinimų, nėštumo ir motinystės, santuokos ir civilinės partnerystės, seksualinės orientacijos ir lyties pakeitimo. Tai nuo vyriausybės nepriklausanti, „A“ statusą turinti nacionalinė žmogaus teisių institucija, kuri kartu su Škotijos žmogaus teisių komisija yra įgaliota Škotijoje propaguoti ir ginti žmogaus teises.

Lygybės ir žmogaus teisių komisija, kaip nacionalinė žmogaus teisių institucija:

- skatina labiau domėtis žmogaus teisėmis, jas suprasti ir ginti;
- ragina valdžios institucijas laikytis Žmogaus teisių įstatymo;
- visuomenės nariams, pilietinės visuomenės organizacijoms ir valdžioms institucijoms teikia informaciją apie žmogaus teises;
- stebi žmogaus teisių padėtį Didžiojoje Britanijoje, teikia išvadas ir rekomendacijas JT, Vyriausybei ir Parlamentui;
- teikia konsultacijas Jungtinės Karalystės Vyriausybei ir Parlamentui, taip pat decentralizuotoms Škotijos ir Velso administracijoms politikos ir siūlomų teisės aktų poveikio žmogaus teisėms klausimais;
- naudojami savo teisiniais įgaliojimais, kad padidintų žmogaus teisių apsaugą.

Lygybės ir žmogaus teisių komisija, be kita ko, yra įgaliota:

- kreiptis į teismą dėl teisminės peržiūros – tam tikro teismo proceso, kurio metu teisėjas vertina, ar viešosios įstaigos priimtas sprendimas arba atliktas veiksmas yra teisėti;
- nurodyti, kad, kol nepriimtas teisės aktas, jai gali tekti kreiptis dėl teisminės peržiūros, jeigu mano, kad siūlomu teisės pakeitimu bus pažeistos grupės žmogaus teisės;
- dalyvauti nagrinėjant kitų subjektų iškeltas su žmogaus teisėmis susijusias bylas (vadinamoji trečiosios šalies intervencija); vis dėlto komisija negali remti individualių su žmogaus teisėmis susijusių bylų, kuriose nekliamas lygybės klausimas;
- vykdyti apklausas bet kokiais su žmogaus teisėmis susijusiais klausimais; jeigu komisija pateikia rekomendacijas kuriai nors organizacijai dėl politikos, praktikos ir teisės aktų pakeitimų ar patobulinimų, ta organizacija turi atsižvelgti į šias rekomendacijas;
- pateikti įspėjimo pranešimą, jeigu mano, kad tam tikra valdžios institucija nesilaikė savo lygybės prievolės; jame gali būti reikalaujama laikytis prievolės arba išsamiai aprašomi veiksmai, kurių reikia imtis siekiant užtikrinti, kad šios prievolės būtų laikomasi.

<http://www.equalityhumanrights.com/>

Kontaktiniai duomenys:

Equality and Human Rights Commission – Scotland Office

Tel. 0141 288 5910

E. paštas scotland@equalityhumanrights.com

Kurtieji gali susisiekti su komisija vienodomis sąlygomis, kaip ir girdintys suinteresuotieji subjektai. Norėdami gauti daugiau informacijos, susisiekite su Lygybės ir žmogaus teisių komisija <http://www.equalityhumanrights.com/>.

Lygybės konsultacinės pagalbos tarnyba (*Equality Advisory Support Service*)

Tel. 0808 800 0082

Tel. trumposioms žinutėms 0808 800 0084

E. paštas eass@mailgb.custhelp.com

Pašto adresas FREEPOST EASS Helpline FPN6521

Interneto svetainėje <http://www.equalityadvisoryservice.com/> taip pat galima rasti kurtiesiems skirtą paaiškinimą, tikralaikį pokalbių langą ir užklauso formą.

Darbo laikas:

9–19 val. pirmadieniais–penktadieniais

10–14 val. šeštadieniais

Sekmadieniais ir švenčių dienomis nedirba

2. Škotijos žmogaus teisių komisija (*Scottish Human Rights Commission*)

Škotijos žmogaus teisių komisija yra Škotijos nacionalinė žmogaus teisių institucija, veikianti pagal nacionalinėms žmogaus teisių institucijoms taikomus Jungtinių Tautų priimtus Paryžiaus principus ir turinti aukščiausio lygio įgaliojimus („A“ statusą).

Škotijos žmogaus teisių komisija yra nepriklausoma institucija, kurią 2008 m. įsteigė Škotijos Parlamentas. Jos bendra pareiga – didinti visos Škotijos gyventojų informuotumą apie visas žmogaus teises – ekonomines, socialines, kultūrinės, pilietines ir politines, gerinti jų supratimą ir pagarbą joms, taip pat skatinti geriausią patirtį žmogaus teisių srityje. Ji taip pat gali teikti ataskaitas žmogaus teisių klausimais tiesiogiai JT. Visos komisijos pareigos ir įgaliojimai nustatyti 2006 m. Įstatyme dėl Škotijos žmogaus teisių komisijos.

Škotijos žmogaus teisių komisija yra įgaliota:

- teikti rekomendacijas dėl teisės, politikos ir praktikos pakeitimų;
- propaguoti žmogaus teises pasitelkus švietimą, mokymą ir skelbiant mokslinius tyrimus;
- vykdyti tyrimus dėl Škotijos valdžios institucijų politikos ir praktikos.

Škotijos žmogaus teisių komisija nenagrinėja skundų ir nėra laikoma pagalbos tarnyba, į kurią gali kreiptis fiziniai asmenys. Tačiau jos parengtame informaciniame lapelyje *Help with Human Rights* pateikiama išsami informacija apie organizacijas ir tarnybas, kurios gali suteikti konsultacijas ir pagalbą.

Kontaktiniai duomenys:

Scottish Human Rights Commission

Governor's House

Regent Road

Edinburgh

EH1 3DE

Tel. 0131 244 3550

E. paštas hello@scottishhumanrights.com

Svetainė [Škotijos žmogaus teisių komisija](#)

Ombudsmenai

1. Škotijos viešųjų paslaugų kontrolierius (*Scottish Public Services Ombudsman*)

Škotijos viešųjų paslaugų ombudsmenas teikia nemokamas, nepriklausomas ir nešališkas paslaugas sprendžiant nesutarimus tarp piliečių ir vietinės bei centrinės valdžios institucijų, siekdamas padėti išspręsti ginčus arba atitaisyti neteisingą padėtį. Tai galutinė instancija nagrinėjant skundus dėl viešųjų institucijų Škotijoje veiklos (vietos valdžios įstaigų, Nacionalinės sveikatos tarnybos, aprūpinimo būstu asociacijų, Škotijos Vyriausybės ir jos tarnybų bei departamentų, tribunolų ir universitetų bei daugelio Škotijos viešųjų įstaigų).

Kontaktiniai duomenys:

Nemokama telefono linija 0800 377 7330

Tel. 0131 225 5330

Pašto adresas Freepost SPSO (pašto ženklo nereikia)

Adresas apsilankymui 4 Melville Street, Edinburgh, EH3 7NS (darbo valandos: pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9–17 val., antradieniais 10–17 val.)

Svetainė [↗ SPSO](#)

2. Parlamento ir sveikatos priežiūros paslaugų ombudsmenas (*Parliamentary and Health Service Ombudsman*)

Parlamento ir sveikatos priežiūros paslaugų ombudsmenas yra galutinė instancija nagrinėjant skundus dėl Nacionalinės sveikatos apsaugos tarnybos Anglijoje ir Jungtinės Karalystės Vyriausybės suteiktų viešųjų paslaugų. Ši institucija teikia nemokamas paslaugas ir nagrinėja skundus, pateiktus asmenų, kurie mano patyrę neteisingumą ar sunkumų dėl netinkamos ar nesąžiningos organizacijos veiklos, netinkamai suteiktų paslaugų ar atsisakymo ištaisyti padėtį.

Ombudsmenas nėra valdžios sektoriaus dalis. Šią pareigybę, kaip nepriklausomą skundų tvarkymo instanciją, įsteigė Parlamentas. Ombudsmenas teikia savo darbo išvadas Parlamentui, kad šis galėtų įvertinti viešųjų paslaugų teikėjus, taip pat siekiant gerinti viešąsias paslaugas ir kitiems subjektams. Ombudsmenas atskaitingas Jungtinės Karalystės Parlamentui, o jo darbą tikrina Viešosios administracijos ir konstitucinių reikalų komitetas.

Prieš teikiant skundą ombudsmeniui, pirmiausia reikia pateikti skundą organizacijai, kurios paslaugomis esate nepatenkintas. Jei teikiate skundą dėl Jungtinės Karalystės Vyriausybės padalinio ar viešosios organizacijos, turite kreiptis į Parlamento narį, kuris perduos skundą ombudsmeniui.

Svetainė [↗ Ombudsmenas](#)

Kontaktiniai duomenys:

Tel. 0345 015 4033 (8.30–17.30 val. pirmadieniais–penktadieniais)

Telefonas trumposioms žinutėms ir perskambinimui 07624 813 005

Kurtieji gali pasinaudoti „SignVideo“ paslauga [↗ SignVideo](#)

Specializuotosios žmogaus teisių organizacijos

1. Škotijos vaikų ir jaunimo reikalų komisaras (*Children and Young People's Commissioner Scotland*)

Škotijos vaikų ir jaunimo reikalų komisaras didina informuotumą apie vaikų teises, gerina jų supratimą ir padeda vaikams įgyvendinti savo teises. Komisaras turi įgaliojimus atlikti tyrimą ir įvertinti, ar paslaugų teikėjas, priimdamas sprendimus ir atlikdamas veiksmus, darančius poveikį vaikų ir jaunimo grupėms, atsižvelgia į jų teises, interesus ir nuomonę.

Kontaktiniai duomenys:

Children and Young People's Commissioner Scotland

Roseberry House

9 Haymarket Terrace

Edinburgh

EH12 5EZ

Tel. 0131 346 5350

Nemokama jaunimo telefono linija 0800 019 1179

Tel. trumposioms žinutėms 0770 233 5720

E. paštas [↗ inbox@cypcs.org.uk](mailto:inbox@cypcs.org.uk)

Svetainė [↗ CYPCS](#)

2. Škotijos informacijos komisaras (*Scottish Information Commissioner*)

Škotijos informacijos komisaro biuras skatina įgyvendinti visuomenės teisę prašyti Škotijos valdžios institucijų informacijos ir gerosios patirties diegimą institucijose, ir prižiūri, kad tai būtų daroma. Komisaras skatina viešąsias institucijas užtikrinti atvirumą, skaidrumą ir atskaitomybę.

Komisaras skatina vykdyti ir užtikrina, kad būtų vykdomi Škotijos informacijos laisvės įstatymai:

- 2002 m. Informacijos laisvės įstatymas (*Freedom of Information (Scotland) Act 2002*);
- 2004 m. reglamentai dėl aplinkos informacijos (*Environmental Information (Scotland) Regulations 2004*);
- 2009 m. reglamentai dėl erdvinių duomenų (*INSPIRE (Scotland) Regulations 2009*).

Komisaras ir jo biuro darbuotojai:

- išnagrinėja skundus ir priima teisiškai privalomus sprendimus;
- skatina viešosiose institucijose diegti gerąją patirtį;
- teikia visuomenei informaciją apie piliečių teises.

Kontaktiniai duomenys:

Scottish Information Commissioner
Kinburn Castle
Doubledykes Road
St Andrews
Fife
KY16 9DS
Tel. 01334 464610
Faksas 01334 464611
E. paštas enquiries@itspublicknowledge.info
Svetainė [Škotijos informacijos komisaras](#)

3. Informacijos komisaro tarnyba (*Information Commissioner's Office*)

Informacijos komisaro tarnyba yra nepriklausoma Jungtinės Karalystės institucija, kurios tikslas – ginti viešąjį interesą, susijusį su teisėmis į informaciją, skatinant viešųjų įstaigų atvirumą ir asmens duomenų apsaugą.

Kontaktiniai duomenys:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF

Tel. 0303 123 1113 (arba 01625 545745, jeigu nepageidaujate skambinti „03“ numeriu)
Faksas 01625 524 510

The Information Commissioner's Office Scotland
45 Melville Street
Edinburgh
EH3 7HL

Tel. 0131 244 9001

E. paštas Scotland@ico.org.uk
Svetainė [Informacijos komisaro tarnyba](#)

Kitos organizacijos

1. Piliečių konsultacijų tarnyba (*Citizens Advice Service*)

Piliečių konsultacijų tarnyba padeda žmonėms spręsti teises, pinigines ir kitas problemas, teikdama nemokamas, nepriklausomas ir konfidencialias konsultacijas bei darydama įtaką politikams.

Kontaktiniai duomenys:

Tiesioginė telefono linija 0808 800 9060 (pirmadieniais–penktadieniais 9–18 val.)

Svetainė [Piliečių konsultacijų tarnyba](#)

Norėdami susisiekti su Piliečių konsultacijų tarnyba spustelėkite http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm.

2. Pagalba nukentėjusiesiems Škotijoje (*Victim Support Scotland*)

Pagalba nukentėjusiesiems Škotijoje – tai savanoriškos veiklos organizacija, padedanti žmonėms, nukentėjusiems nuo bet kokių nusikaltimų. Ji teikia svarbiausią informaciją, emocinę ir praktinę pagalbą bei paramą nukentėjusiesiems, liudytojams ir kitiems asmenims, kuriuos paveikė nusikaltimas. Tarnybos paslaugas nemokamai ir konfidencialiai teikia savanoriai per bendruomenėje esančių nukentėjusiųjų ir jaunimo teisingumo tarnybas ir teismines liudytojų tarnybas.

Pagalbos nukentėjusiesiems Škotijoje svetainėje rasite daugiau informacijos, be kita ko, kontaktinius duomenis:

[Pagalba nukentėjusiesiems Škotijoje](#)

Pagalbos telefonas 0345 603 9213 (pirmadieniais–penktadieniais 8–20 val.)

Škotijos nukentėjusiųjų teisių kodeksas (*Victims' Code for Scotland*)

[Škotijos nukentėjusiųjų teisių kodekse](#) aiškiai ir vienoje vietoje išdėstytos asmenų, nukentėjusių nuo nusikaltimų Škotijoje, teisės ir galimos paramos priemonės.

3. Imigracijos reikalų komisaro tarnyba (*Office of the Immigration Services Commissioner*)

Imigracijos reikalų komisaro tarnyba (OISC) yra nepriklausoma, nevyriausybinė viešoji įstaiga, įsteigta pagal 1999 m. Imigracijos ir prieglobsčio įstatymą (*Immigration and Asylum Act 1999*).

Imigracijos reikalų komisaro tarnybos pagrindinės funkcijos:

- reguliuoti konsultacijų imigracijos klausimais teikėjų veiklą;
- skatinti gerą patirtį nustatant standartus;
- priimti ir persiųsti skundus dėl bet kurių asmenų, teikiančių konsultacijas imigracijos klausimais;
- vykdyti įstatymus pažeidžiančių asmenų persekiojimą;
- vykdyti asmenų, kurie teikia konsultacijas imigracijos klausimais ir kuriuos reguliuoja viena iš paskirtųjų profesinių įstaigų, reguliavimo priežiūrą.

Imigracijos reikalų komisaro tarnyba neteikia konsultacijų imigracijos klausimais ir neremia konkrečius konsultacijas teikiančio subjekto.

Imigracijos reikalų komisaro tarnyba bendradarbiauja su įvairiomis organizacijomis, be kita ko, su profesinėmis asociacijomis, teismais, Jungtinės Karalystės sienų agentūra ir savanoriškos veiklos organizacijomis.

Daugiau informacijos: [Imigracijos reikalų komisaro tarnyba](#)

Kontaktiniai duomenys:

Office of the Immigration Services Commissioner

5th Floor

21 Bloomsbury Street

London

WC1B 3HF

Tel. 0845 000 0046

E. paštas info@oisc.gov.uk

4. Škotijos teisinės pagalbos taryba (*Scottish Legal Aid Board*)

Teisinė pagalba Škotijoje teikiama siekiant užtikrinti galimybę kreiptis į teismą asmenims, kurie neturi lėšų bylinėjimosi išlaidoms padengti. Škotijos teisinės pagalbos taryba administruoja Škotijos teisinės pagalbos sistemą įstatymuose nustatyta tvarka.

Norėdami kreiptis dėl teisinės pagalbos, turite susirasti advokatą, atliksiantį teisinį darbą. Jums reikės įrodyti, kad neturite lėšų patys susimokėti už teisinę pagalbą ir kad spręstina problema yra rimta. Jums gali tekti susimokėti dalį bylinėjimosi išlaidų arba padengti jas vėliau.

Gali būti, kad jums išvis nereikės mokėti – tai priklauso nuo jūsų finansinės padėties ir prašomos teisinės pagalbos rūšies.

Prašomos teisinės pagalbos rūšis priklauso nuo to, kokios teisinės pagalbos jums reikia. Šiuo klausimu jums patars advokatas.

- Teisinė pagalba gali padėti padengti išlaidas, reikalingas advokato konsultacijoms ir pagalbai, pvz., išaiškinant jūsų teises ar teises galimybes, derantis ar rengiant dokumentus. Ji neapima teismo mokesčių.

Tačiau prireikus jūsų advokatas gali atstovauti jums teisme:

- civilinėje byloje, pvz., jei sprendžiate būsto klausimus, skiriamas, ginčijate dėl vaikų ar prašote pagalbos sprendžiant būsto skolos problemas;
- byloje dėl nepilnamečių, pvz., jei esate nepilnametis (arba jo tėvas / motina ar globėjas), kuris bus apklausiamas teismo posėdyje;
- baudžiamojoje byloje, pvz., jei esate kaltinamas padaręs nusikaltimą arba jums gresia laisvės atėmimas.

Daugiau informacijos apie Škotijos teisinės pagalbos tarybą ir jos kontaktiniai duomenys:

The Scottish Legal Aid Board

Thistle House

91 Haymarket Terrace

Edinburgh

EH12 5HE

Tel. 0131 226 7061 (pirmadieniais–penktadieniais 8.30–17 val.)

Kurtiesiems: [contact Scotland-BSL](#), Škotijos internetinė ženklų kalbos vertimo tarnyba

E. paštas general@slab.org.uk

Svetainė Škotijos teisinės pagalbos taryba

5. Slaugos inspekcija (*Care Inspectorate*)

Slaugos inspekcija reglamentuoja slaugos tarnybų veiklą ir prižiūri, kad jų paslaugos atitiktų nustatytus standartus. Kartu su kitomis priežiūros institucijomis ji tikrina, kaip įvairios vietos organizacijos užtikrina paramą suaugusiems ir vaikams.

Kontaktiniai duomenys:

Tel. 0345 600 9527

E. paštas enquiries@careinspectorate.com

Svetainė [Slaugos inspekcija](#)

6. Škotijos psichinės gerovės komisija (*Mental Welfare Commission Scotland*)

Ši komisija saugo ir propaguoja psichikos ligomis ar demencija sergančių, mokymosi sutrikimų ir panašių problemų turinčių asmenų žmogaus teises. Ji suteikia daugiau galimybių asmenims ir jų slaugytojams, vykdo su psichikos sveikata ir neveiksmumu susijusias teises stebėseną ir daro įtaką bei nustato uždavinius paslaugų teikėjams ir politikos formuotojams.

Pagalbos linija 0800 389 6809 (tik paslaugų vartotojams ir slaugytojams) arba 0131 313 8777 (specialistams) (pirmadieniais–ketvirtadieniais 9–17 val., penktadieniais 9–16.30 val.)

E. paštas enquiries@mwscot.org.uk

Svetainė [Škotijos psichinės gerovės komisija](#)

Kitos informacinės arba pagalbos įstaigos

Toliau išvardytos organizacijos ir įstaigos gali teikti informaciją arba pagalbą savo kompetencijos srityse.

Jungtinės Karalystės piliečiams skirta Jungtinės Karalystės Vyriausybės svetainė: [Gov.UK](#)

Organizacija „Shelter“ konsultuoja benamius: [Shelter Scotland](#)

ACAS konsultuoja įsidarbinimo klausimais: [ACAS](#)

„National Debtline“ konsultuoja skolų grąžinimo klausimais: [☞ National Debtline](#)

Dėl skolų taip pat galima kreiptis į „StepChange Debt Charity“: [☞ StepChange](#)

„Money Advice Service“ konsultuoja piniginiiais ir finansiniais klausimais: [Money Advice Service](#)

„Law Society of Scotland“ gali padėti susirasti advokatą, taip pat dirbantį žmogaus teisių srityje: [☞ Law Society](#)

„Scottish Child Law Centre“ teikia nemokamas konsultacijas vaikams ir su vaikais susijusiais klausimais: [☞ SCLC](#)

„Contact“ teikia informaciją, paramą ir konsultacijas neįgalių vaikų šeimoms: [☞ Contact](#)

Pacientų konsultavimo ir paramos tarnyba (*Patient Advice and Support Service*, PASS), veikianti prie Piliečių konsultacijų biuro, yra nepriklausoma tarnyba, teikianti informaciją, konsultacijas ir paramą pacientams bei jų slaugytojams: [☞ PASS](#)

Škotijos psichikos sveikatos asociacija (*Scottish Association for Mental Health*): [☞ SAMH](#)

„Care Information Scotland“ yra telefono linija ir interneto svetainė, kur galima gauti informacijos apie vyresnio amžiaus žmonių slaugą Škotijoje: [CIS](#)

„SurvivorScotland“ prižiūri, kaip įgyvendinama nacionalinė strategija dėl vaikystėje smurtą patyrusių asmenų: [SurvivorScotland](#)

Škotijos pagalbos linija vyresnio amžiaus žmonėms: [☞ Age UK Scotland](#)

Škotijos kovos su smurtu prieš moteris centras „Scottish Women’s Aid“: [SWA](#)

Škotijos pabėgėlių reikalų taryba (*Scottish Refugee Council*): [☞ SRC](#)

Teisinės pagalbos etninėms mažumoms centras (*Ethnic Minorities Law Centre*): [☞ EMLC](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 17/05/2018